

Liikenne- ja viestintäministeriö

kirjaamo.lvm(at)gov.fi

talousjahallinto.lvm(at)gov.fi

Päiväys/Datum

09.09.2022

Dnro/Dnr

TRAFICOM/416762/03.03.00/2022

Viite/Referens

VN/22571/2022

Liikenne- ja viestintäviraston lausunto luonnoksesta liikenne- ja viestintäministeriön asetukseksi Liikenne- ja viestintäviraston liikennettä koskevista maksullisista suoritteista annetun asetuksen liitteen muuttamisesta

Liikenne- ja viestintävirasto kiittää mahdollisuudesta saada lausua liikenteen maksuasetuksen muutosasetusluonnoksesta, jonka valmisteluun virasto on osallistunut.

Liikenne- ja viestintävirasto kannattaa esitettyjä muutoksia suoritteisiin ja esittää lausunnossaan täsmennyksiä perusteluihin. Tämän lisäksi virasto esittää tarkentavien huomautusten lisäämistä asetusliitteeseen ja yhden esitetyn uuden suoritteen voimaantuloon siirtymäsäännöstä.

Ammattimaiseen kuljettamiseen liittyvät suoritteet

Uusi liikennelupajärjestelmä korvaa kaksi teknologialtaan vanhentunutta tietojärjestelmää. Järjestelmä uudistus on välttämätön, jotta voidaan jatkossa vastata EU:n tieliikenteen liikkuvuuspaketista johtuviin pakottaviin vaatimuksiin, joiden edellyttämiä merkittäviä järjestelmämuutoksia ei voida toteuttaa nykyisiin järjestelmiin. Liikkuvuuspaketista johtuvia järjestelmävaatimuksia ovat muun muassa viranomaisten välinen tiedonvaihto kansallisesti ja EU:n jäsenvaltioiden välillä, mikä edellyttää tähän tarvittavien viranomaisrajapintojen uusimista tai rakentamista. Uuden järjestelmän tuottamat palvelut integroidaan kiinteästi viraston prosesseihin ja järjestelmäinfrastruktuuriin, ja järjestelmä mahdollistaa lupaprosessin kehittämisen automatisoinnin ja sähköistämisen avulla. Uusi järjestelmä on viraston itse rakentama ja omistama, jolloin muidenkin uusien vaatimusten edellyttämien muutosten toteuttaminen ja muu kehittäminen on viraston hallinnassa.

Asiointi ammatimaiseen kuljettamiseen liittyvissä hakemus- ja ilmoitusasioissa siirtyy tietojärjestelmä uudistuksen yhteydessä Liikenne- ja viestintäviraston liikenteen oma asiointi -palveluun. Vahvaa tunnistautumista edellyttävän palvelun käyttöön siirrytään muun muassa lupaprosessin tehostamiseksi sekä tietosuojavaatimusten täyttymisen varmistamiseksi. Muutoksen myötä liikenneluvista ja liikenteen harjoittamiseen oikeuttavista ilmoituksista perittäisiin maksu etukäteen sähköisen asiointin yhteydessä. Tämä edellyttää liikennelupien osalta maksun määrätymisperusteen muuttamista. Asiointin yhteydessä perittävän etukäteisen maksun odotetaan vähentävän aiheettomia hakemuksia ja niihin liittyvää käsittelytyötä, kun hakija todennäköisesti harkitsee perusteellisemmin suoritteen tarpeellisuutta. Jatkossa sähköinen palvelu myös ohjaa hakemista aiempaa

enemmän ja vähentää hakemuksen virheitä ja näistä aiheutuvaa selvittelytyötä. Uusi tietojärjestelmä ja prosessi tehostavat ja nopeuttavat hakemuskäsittelyä ja lupapäätösten tekemistä, mutta vaikutukset kustannuksiin eivät ole välittömiä. Lupien jälkikäitelaskutuksen kustannukset (laskujen muodostaminen, postitus, maksujen seuranta, perintä, luottotappiot ja näihin liittyvä neuvonta) poistuvat prosessimuutoksen myötä. Suoritetuotannon kustannuksia lisäävät tietojärjestelmäprojektin kustannukset. Maksujen määrittämisessä on tullut huomioitavaksi myös se, että lupakauden pidennettyä viidestä kymmeneen vuoteen, tulevat lupien uusinnat vähenemään merkittävästi aiemmasta vuoden 2023 heinäkuusta lähtien.

Uusi hakemusmaksu, 350 euroa tulisi perittäväksi uutta lupaa haettaessa, lupaa uusittaessa tai haettaessa ajoneuvoikohtaisia lisäjäljennöksiä. Nykyinen maksu, 105 euroa, sisältää yhden jäljennöksen ja lisäksi peritään tarvittavista ajoneuvoikohtaisista lisäjäljennöksistä 105 euroa/jäljennös. Pienillä tavaraliikenne- ja henkilöliikenneluvan haltijoilla lupamaksu siten nousisi nykyisestä. Yrityksiltä, joilla on luvanvaraisessa liikenteessä 1-2 ajoneuvoa, perittävä lupamaksu on nykyisin 105 tai 210 euroa. Tällaisten yritysten osuus on hieman yli puolet kaikista tavaraliikenneluvan haltijoista (noin 6 000 yritystä) ja noin kolmasosa (noin 300 yritystä) henkilöliikenneluvan haltijoista. Keskimäärin tavaraliikenteen liikenteenharjoittajilla on 5 (4,6) ajoneuvoikohtaista lupaa ja henkilöliikenteen harjoittajilla on 13 (12,7) ajoneuvoikohtaista lupaa, joten keskimääräisellä toimijalla lupamaksut laskisivat 525/1 365 eurosta 350 euroon. Maksun alentuminen voi olla isoilla toimijoilla hyvinkin merkittävää, sillä luvan piirissä saattaa olla jopa satoja ajoneuvoja. Maksulla katetaan hakemuskäsittelyn ja luvan edellytysten arvioinnin, jotka edellyttävät keskimäärin saman verran työtä hakijasta riippumatta, aiheuttamia kustannuksia.

Myös valvonnan osalta pienten ja suurten toimijoiden tulee täyttää samat luvan myöntämisen edellytykset, joten vuosimaksun on perusteltua olla sama kaiken kokoisille toimijoille, jatkossa 100 euroa (nyt 80 euroa). Valvonnan vaatimukset ovat kasvussa johtuen mm. viranomaisyhteistyön laajentumisesta ja lisääntyvästä rikkomustietojen vaihdosta sekä pidemmästä lupakaudesta johtuvasta valvontatarpeesta.

Mikäli lupakaudella ei tapahdu muutoksia esim. lupien määrässä, olisivat tavara- tai henkilöliikenteen luvasta perittävän suoritemaksun sekä 10-vuotisen lupakauden aikana perittävien vuosimaksujen kokonaismäärä muutoksen jälkeen yhteensä 1 350 euroa. Nykyisillä maksuilla yhden luvan haltijan kokonaiskustannus 10-vuotiselle lupakaudelle olisi 905 euroa, viiden luvan haltijalle 1 325 euroa ja 13 luvan haltijalle 2 165 euroa.

Taksiliikenneluvasta jatkossa perittäväksi ehdotettu suoritemaksu, 220 euroa, olisi alempi kuin tavara- tai henkilöliikenneluvasta perittävä maksu, sillä tavara- ja henkilöliikenneluvan myöntämisen edellytykset poikkeavat taksiliikenneluvan myöntämisen edellytyksistä ja ovat laajemmat kuin taksiliikenneluvassa. Nykyinen taksiliikenneluvasta perittävä maksu on 105 euroa ja kyseiseen maksuun ei vaikuta ajoneuvojen määrä. Jatkossa lupa- ja vuosimaksut olisivat 10-vuotisen lupakauden aikana yhteensä 1 220 euroa, kun ne nykyisillä maksuilla olisivat 905 euroa.

Viraston liitteen muutosten yhteenveto -ehdotukseen sisältyi ammattimaiseen kuljettamiseen liittyviä suoritteita koskevat huomautukset, joiden lisääminen suoritteiden perään selkeyttäisi maksun perintää, ja virasto esittää vielä niitä asetusliitteeseen lisättäväksi. Asiasisältö oli suurelta osalta huomioitu

perustelumuistiossa. Huomautukset olivat:

Kohtien 14.1-14.5 maksut peritään, vaikka haettua lupaa tai todistusta ei voitaisi myöntää tai rekisterimerkintää tehdä. Luvan tai todistuksen peruuttamisesta tai rekisterimerkinnän poistamisesta ei peritä suoritmaksua.

Kohtien 14.6-14.7 vuosimaksut sisältävät luvan voimassaoloaikana luvanhaltijan tietoihin sekä liikennelupaan ja ilmoitukseen perustuvaan rekisterimerkintään tehtävät muutokset ja nimen- tai osoitteenmuutoksen johdosta myönnettävät korvaavat lupa-asiakirjat. Lisäksi vuosimaksut kattavat luvan- ja ilmoituksenvaraiseen toimintaan liittyvän valvonnan. Vuosimaksut peritään toimijakohtaisesti kalenterivuosittain 1.1. rekisterissä olevilta toimijoilta. Kohdan 14.7 vuosimaksua ei peritä liikenneluvan haltijalta.

Ajokorttien ja henkilölupien hakemuskäsittelyyn liittyvät suoritteet

Virasto esittää, että uuden sähköisen opetusluvan (ehdotettu 2.1.7) maksu tulisi voimaan 3.11.2022 sähköisen palvelun tuotannon aikataulusta johtuen.

Korhonen Sirpa
Talousjohtaja

Norrman Saara
Erityisasiantuntija

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti. Liikenne- ja viestintävirasto (Traficom) 9.9.2022. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa sähköisiä allekirjoituksia tukevalla lukijaohjelmalla tai Traficomin kirjaamosta.

Liitteet

Liite 1 - arvioidut suoritustuotot ja arvioitu suoriteryhmän kustannusvastaavuus vuonna 2023 (tarkentuvat ennusteet)